

Fotótáborok Udvarhelyszéken 2008-ban

Aki azt gondolná, hogy a maroktelefon, világháló, a nagy teljesítményű kamerák vagy a globális helymeghatározó rendszerek (GPS) korában már mindent tudunk, rögzítettünk, átörökítésre előkészítettünk, hát nagyon téved. Mert ugyan ki tudja, hogy a felsősófalvi Vágási Albert hasítja-e még a zsindelet, vagy az abránfalvi templom ajtaja merre nyílik, ha még nyílik, a kecsetkisfaludi műemléktemplomnak bádog vagy zsindelet van-e a tetején, vagy az etédi múzeumház omladozik-e? Nos, egy ilyen kérdésnél megáll a tudomány, és a világháló, a távközlés nagy-szerű teljesítménye nem közvetítheti a keresett adatot. Miért? Mert azt le kell jegyezni, felvételt kell készíteni róla előbb...

Az adatok tömkelegéből pedig hogyan választjuk ki a megbízhatót? Vissza kell nyúlnunk az alaplunkáig, a forrásközlésekig nagyon sok-szor. Valami hasonló adatfelvételt képzeltünk el pár éve: az udvarhelyszéki települések ezredfordulós képét fényképfelvételeken is rögzíteni kell – és 2002-ben az akkori Harghita Megyei Kulturális Központ munkatársaiként, Szócs Endre kezdeményezésére megszerveztük az első ilyen fotótáborot Székelyvárságon, Tamás Ernő polgármester hathatós együttműködésével. Következett Oroszhegy község, a Gagy mente (Szent-ábrahám község), majd Etéd, Homoródszentmárton, Lövete, Homoródalmás községek.

Idén pedig Kányád és Oklánd falvaiban jártak meghívott fotósaink, Balázs Ödön fotós referens, programfelelős szakmai felügyeletével. Kányádban július 5–11 között Adám Gyula, Veres Nándor, Vitos Hajnal (Csíkszereda), Czire Alpár (Székelykeresztúr), Flórián Csaba (Béta), Fülöp Lóránt (Agyagfalva), Hlavathy Károly (Sepsiszentgyörgy), Tóth Zsuzsanna (Hatvan, Mo.), Balázs Ödön, Magyarai Hunor (Székelyudvarhely), Molnár Attila (Gyergyótekerőpatak) járták be a község településeit. Abránfalva, Ége, Homoródszentlászló, Jászfalva, Kányád, Miklósfalva, Petek, Székelydalya településeke, emberei és munkaalkalmi sorakoznak a képkockákon. Az eldugott vagy kisebb utcák, a reggeli csordahajtás, a templomozások hangulata még a terepen otthonosan mozognak is tud újjal szolgálni. A tábor a Harghita Megyei Hagyományörzési Forrásközpont és Kányád község önkormányzata szervezte, támogatta az Ijász Egyesület, a Confex Jakab Kft., a Jazz-serv-com Kft.

Oklánd községben augusztus 22–30 között az Udvarhelyszék Kulturális Egyesület a Harghita Megyei Hagyományörzési Forrásközponttal és Oklánd község önkormányzatával közösen szervezett tábor, amelynek meghívottjai Adám Gyula, Vitos Hajnal (Csíkszereda), Balázs Ödön (Székelyudvarhely), Boldog Gusztáv (Békéscsaba, Mo.), Czire Alpár (Székelykeresztúr), Fülöp Lóránt (Agyagfalva), Henn Edit (Zánka, Mo.), Hlavathy Károly (Sepsiszentgyörgy), Molnár Attila (Gyergyótekerőpatak) voltak. Oklánd, Homoródkarácsonyfalva és Homoródújfalva építésze egyszerűen mutatja a székelyföldi építészeti örökség és a szászos hatás keveredését. Mindhárom település istenháza műemlékek, ám a fotóst a kövön üldögélő, kalapos kisgyerektől a kert mögül leselkedő asszonyokig minden látvány érdekelte, hiszen egy hétig részesei voltak e falvak életének, elhagyott udvarokat, poros padlásokat jártak be, figyelték az arcok rezzéseit, szemek villanását.

Nagy kaland egy ilyen tábor. Kötelez és elkötelez. Látni az uniós nyomort, tudni éhező öregekről, áhítattal állni meg hívős templomok ajtajában, visszainteni a bámuló kisgyerekeknek, kérdezni és meghallgatni, járnai a pusztuló házak között, bogáncs felverte termőföldeken, először idegenül és csodálkozva, aztán már kissé gazdásan, mert mindannyiunké, amit látni lehet – mégis talán könnyebb a holdközvetekről információot szerezni, mint a végnapjai élő Abránfalva hangulatos évtizedeiről... Múlt és jelen szétválaszthatatlan fonódik össze a képeken is. Mint a mindennapokban.

A válogatott képanyagból először az illető településeken szervezünk kiállítást, ugyanakkor szándékunkban van máshol is bemutatni azt. A sokszáz felvétel felbecsülhetetlen kincsét, örökséget jelent, hasznosítása sokféle lehet képeslapoktól fotóalbumig. A községeknek olyan képi ábrázolásáról van szó, melyhez hasonló sosem készült eddig, hiszen az épület- és szociófotóktól a portrékig, tárgyifotóig számtalan műfaj, téma fellelhető.

Következő évben újabb község, esetleg községek kerülnek sorra, bizakodóan tekintünk a jövőbe, akárcsak fotósaink a lencsébe: jó képeket ezután is!

P. Buzogány Árpád

ÖRÖKSÉGÜNK Történelem. Népelet. Néphagyomány. II. évfolyam (2008) 3. szám

Életutak

4 Sándor-Zsigmond Ibolya: Székelykeresztúr fényképésze, Nagy Béla

Népi kultúra

6 Szabó Á. Töhötöm: Egy sajátos együttműködési forma: a kaláka

8 Salló Szilárd: Pásztorbotok a Csíki Székely Múzeum néprajzi gyűjteményében

10 Vass Melánia: Szentelmények a mindennapokban Oroszhegyen

História

12 Mihály János: Egy torockói vashámos Udvarhelyszéken

14 Ráduly János: Újabb adatok az énlaki rováslelék olvasatához

16 Kolumbán József: A tatárjárás és a székelyek

Székely fonó

17 [P. Buzogány Árpád]: Hermányi Dienes József: NENyedi síró Heráklitus, és –Hól mosolygó s hol kaczagó Demokritus

Forrásközlemben

19 Róth András Lajos: Udvarhelyi drágaság

Megkérdeztük

20 *Az olvasás az emberi élet egyik legfontosabb dolga*

P. Buzogány Árpád beszélgetése Lőrincz György íróval

Közyűjteményeink

22 Boda Csilla: Néprajzi értékeink védelmében

Hajdani ízek Székelyföldről

23 Cs. Gergely Gizella: Dédanyáink főzték

Tárgyi örökségünk

24 Kovács Árpád: Adalékok Nepomuki Szent János udvarhelyszéki ábrázolásaihoz

26 Forró Albert: A Henterek és csíkszentimrei udvarházuk

Jelzések, emlékek, vélemények

27 Székely Attila: 440 éves oktatás Székelykeresztúron

Évfordulóink

30 P. Buzogány Árpád: Udvarhelyszéki helyismereti évfordulók. 2008. július–szeptember

A címlapon : a Székely Nép újság keresztúri lapterjesztője.

Nagy Béla felvétele, 1942. Lásd cikkünket a 4. oldalon.

A címlap belső oldalán: válogatás az Oklánd községi fotótáborban készült felvételekből.

ÖRÖKSÉGÜNK : Történelem. Népelet. Néphagyomány. II. évfolyam (2008) 3. szám

Megjelenik negyedévente. Kiadja a Harghita Megyei Hagyományörzési Forrásközpont. **Igazgató:** dr. Hermann Gusztáv Mihály.

A Forrásközpont fenntartója: Harghita Megye Tanácsa.

Főszerkesztő: Kolumbán Zsuzsanna. **Szerkesztőbizottság:** dr. Hermann Gusztáv Mihály, Kovács Árpád, Mihály János, Miklós Zoltán, P. Buzogány Árpád.

A szerkesztőség címe: Székelyudvarhely, 1918 december 1 utca, 9. sz., II. emelet. A folyóirat megrendelhető a 0266-214440 (Szócs Klára) telefonszámon, illetve az oroksegunk@hereditas.ro e-mail címen. Az előfizetési díj egy évre 16 RON. Az előfizetési díjhoz hozzászámítjuk a postaköltséget.

Műszaki és grafikai szerkesztés: Corvette Kft., Székelyudvarhely

Nyomdai munkálatok: Infopress Rt., Székelyudvarhely
Megjelenik a Szülőföld Alap és a Communitas Alapítvány támogatásával.

Médiapartner: Szabadidőkalauz